

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Titulus VIII. De concessione præbandæ & ecclesiæ non vacantis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

TITULUS VII

De Institutionibus.

Hunc quoque titulum à me plenè expositum invenies in *for. benef. p. 2. q. 6. & 7.* ubi quid & quotuplex sit Institutio. & deinceps à *q. 169. ad q. 197.* ubi de habente instituere. à *q. 169. ad q. 178.* de necessitate, modo ac tempore faciendæ institutionis: à *q. 178. ad q. 193.* de personis instituendis.

TITULUS VIII.

De Concessione Præbendæ & Ecclesiæ non vacantis.

Quest. 54. Quid & quotuplex sit vacatio beneficii?

Resp. ad primum: Vacare dicitur beneficium, quod existens in rerum natura non habet proprietarium vel possessorem; respective enim utriusque tam proprietarii, quàm possessoris datur vacatio. Dicitur autem existens in rerum natura: nam neque deficiente proprietario, multoque minùs possessore, semel erectum deficit. In quo distinguitur à pensione ecclesiastica, quæ post mortem proprietarii seu pensionarii non vacat, sed finitur seu extinguitur. *Pirh. b. r. num. 1. Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 1.*

2. Resp. ad secundum: Vacatio in genere triplex est; nimirum de facto tantùm, de jure tantùm, & facto & de jure simul. *Azor. loc. cit. qu. 2. Rebuff. in pr. benef. tit. requisita ad collat. à n. 56. Barbof. jur. eccles. l. 3. c. 14. num. 71.* & alii passim. Vacare de facto tantùm, seu vacare tantùm quò ad possessionem dicitur beneficium, ubi quis titulum canonicum beneficii seu jus in eo habet, possessionem tamen illius nec ille, nec quisquam alius habet. V. g. dum collatarius post factam sibi & acceptatam collationem illius professionem necdum accepit. Item, dum verus Dominus retinens titulum beneficii possessionem habitam amittit; quia eà dejicitur vi, vel per metum injustè incussum renunciat beneficio, nemine alio ejus possessionem occupante. Item, dum is, qui non habet justum titulum aut jus in beneficio, sed solam possessionem aut detentionem, decedit, alio interim existente, qui habet verum jus in beneficio. Ac denique, ut *Barbof. loc. cit.* citans *Abb. inc. tua. de cler. non resid.* dum quis longo tempore absens à beneficio suo, nullo, qui serviat ei, constituto Vicario, nesciturque ubi moretur; non enim per hoc amittit titulum, nisi fortè per canonicam citationem & monitionem in contumaciam eo privatus fuerit. Sed & de eo meritò dubitari potest, num per hoc amittat possessionem. De cætero exemplum hujus vacationis de facto, quod adducunt *Azor. Pirh. Reiffenstuel.* de eo, qui collatum beneficium necdum accepit, non subsistit; quia per collationem necdum acceptatam jus nullum in beneficio acquiritur, adeoque tale beneficium adhuc vacare potest de jure, vide me in *for. benef. p. 3. q. 2.*

R. P. Leuv. Jur. Can. Lib. III.

2. De jure tantùm seu quò ad titulum & proprietatem tantùm vacare dicitur beneficium, dum quis possidet beneficium absque eo, quòd is aut alius quispiam titulum ejus seu jus in eo habeat. V. g. Dum quis sine titulo canonico de facto se intrusit in beneficio, in quo nemo alius habet jus. Item, dum quis cum colorato titulo possessionem beneficii per obitum vacantis capit. Item, dum quis per affectuionem secundi beneficii incompatibilis cum beneficio habito ex juris dispositione eo ipso perdit primum, seu eo privatus existit, absque eo, quòd possessionem prioris dimittat, seu desinat illud occupare. Idem est, dum quis ob delictum sine ulla alia monitione, citatione aut sententia privationis per hominem lata, ex juris dispositione eo privatus, non desinat illud occupare. vide me *l. c. n. 2.*

3. De facto & de jure simul vacare dicitur beneficium, dum neque ejus titulus, neque possessio est penes aliquem. V. g. dum habens titulum verum beneficii unà cum possessione illius moritur naturaliter, aut illud resignans, vel ob delictum eo privatus, dimittit quoque possessionem illius, nullo alio de eo proviso, aut etiam illius possessionem occupante. vide me *loc. cit. num. 3.* ubi etiam *num. 4.* ex *Mandof. Gonz. &c.* annotavi, vacationem de facto & de jure esse veriore, potentior & plenior vacationem. Propriè quoque non dici vacare beneficium, nisi, dum à nemine detinetur, nec jure, nec de facto. Et hinc cujuslibet dispositionis verba esse intelligenda propriè de hac vacatione, & in hoc ejus potentiore significato.

Quest. 55. Vacatio beneficiorum in specie quot modis contingat?

1. Resp. Pluribus in specie modis vacant beneficia. Puta, primò per mortem naturalem beneficiati. de quo vide me in *for. benef. p. 3. à qu. 26. ad quest. 36.* ubi *quest. 27.* quid veniat vel non veniat nomine mortis. *quest. 28.* quid requiratur, ut beneficium vacet per obitum alicujus. *quest. 29.* an vacet per mortem commendatarii. *quest. 30.* an per obitum privati beneficio. *quest. 31.* an & qualiter vacet per obitum habentis jus ad regressum beneficii dimissi. *quest. 32.* an & qualiter per

E

obi-

obitum vacet beneficium manuale, vel etiam aliis collatum ad beneplacitum conferentis. *quest. 33.* qualiter vacet per obitum resignantis. *quest. 34.* mors, ex qua inducitur vacatio, qualiter in supplicatione pro beneficio sit exprimenda, & narrata iustificanda. *quest. 35.* an & qualiter probandum tempus obitus.

2. Secundò per mortem civilem. vide me *l. c.* à *quest. 36. ad quest. 61.* ubi *quest. 36. ad quest. 50.* qualiter vacent per matrimonium. de quo vide quoque *ad tit. de cler. conjug. q. 51. ad q. 59.* qualiter vacent per ingressum in religionem. ubi, qualiter vacent per ingressum in Societatem Jesu per vota simplicia. *quest. 53.* qualiter vacent beneficia converforum. *quest. 54.* qualiter vacent per novitium, si is producatur ultra tempus consuetum. *quest. 56. & quest. 57.* ad quem spectent fructus beneficii retenti tempore novitii & administratio illius. *quest. 58.* qualiter concipienda supplicatio in impetratione beneficii vacantis ob ingressum in religionem.

3. Tertio per militiam secularem. *q. 59. & per captivitatem q. 60.*

4. Quarto. Vacant per consecutionem alterius beneficii, vide me *loc. cit. à quest. 61. ad quest. 161.* ubi §. 1. de incompatibilitate beneficiorum ob unius sufficientiam ad sustentationem & inde orta vacatione. à *quest. 61. ad quest. 109.* sub quo §. tractantur sequentia. *quest. 62. & 63.* quo jure vetita pluralitas beneficiorum, præcindendo, an sint simplicia, nec ne. an conformia, vel difformia; an existentia in eadem vel diversa ecclesia; an requirentia residentiam nec ne. an sufficientia, vel insufficientia ad sustentationem. *quest. 64.* an simplicia requirentia residentiam, quorum neutrum sufficiens ad sustentationem, haberi possint ab eodem sine dispensatione. *quest. 65.* an habenti insufficienti conferri possint plura & plura, aliis non incompatibilia usque ad sufficientem sustentationem. *quest. 66. & 67.* an cum sufficiente haberi possit aliud insufficienti, saltem vi consuetudinis. *quest. 68.* an, posito haberi posse plura sufficientia, adhuc jure naturæ vetita nimia eorum coacervatio. *quest. 71. & 72.* quodnam beneficium dicatur sufficiens ad congruam sustentationem. an ad iudicandum de hac sufficientia habenda sit ratio honorum patrimonialium. *quest. 73.* ex quibus causis jura permittant pluralitatem beneficiorum aut in ea dispensari possit. *quest. 74. & 75.* an causa sufficiens ad hoc sit nobilitas generis, aut dignitas Cardinalitatis. *quest. 76. & 77.* an sufficiens ad hoc causa, quòd sciatur illum erogare fructus in pauperes, præsertim in parentes & pauperes amicos. *q. 78.* an liberalitas Papæ sit ad hoc causa sufficiens. *q. 79.* an Episcopus aut Legatus Apostolicus dispensare possit in pluralitate beneficiorum simplicium, dum unum sufficiens, & adest causa iusta dispensandi. *quest. 80.* an cessante causa, teneatur, qui plura obtinuit beneficia, resignare aliqua. à *quest. 81. & quest. 89.* an & qualiter Papa dispensare possit in pluralitate beneficiorum. *quest. 90.* an possidens plura ex dispensatione hanc teneatur exhibere Ordinario. à *quest. 91. ad quest. 97.* qualiter vacet prius obtentum per assentionem secundi. à *quest. 97. ad quest. 109.* an, ut vacet primum, possessio, & qualis requiratur §. secundo à *quest. 109. ad quest. 183.* de incompatibilibus ratione residentie, curæ, existentie sub eodem tecto, vel quia sunt dignitates, personatus, & inde orta vacatione. Sub quo

§. tractantur sequentia. à *quest. 109. ad quest. 116.* de incompatibilitate ob residentiam à *quest. 116. ad quest. 126.* de incompatibilitate ob incumbentiam curæ. *quest. 127. ad quest. 143.* de incompatibilitate ob existentiam in eadem ecclesia. à *quest. 143. ad quest. 146.* de incompatibilitate plurium beneficiorum regularium. à *quest. 146. ad quest. 149.* De decreto Papæ dimittendi prius ob incompatibilitatem cum secundo.

5. Quintò vacent per translationem & promotionem alicujus. à *quest. 149. ad quest. 161.* ubi *quest. 50.* an vacent beneficia & pensiones promoti ad Papatum, *qu. 151. & sequentibus.* de vacatione promoti ad Episcopatum.

6. Sextò vacent beneficia ob delictum beneficiati. à *quest. 161. ad quest. 234.* ubi §. 1. à *quest. 161. ad quest. 183.* de sententia privationis beneficii ob delictum in genere. §. 2. à *quest. 183. ad quest. 193.* de vacatione ex privatione ob delicta omissionis. §. 3. à *quest. 193. ad quest. 234.* de vacatione ex privatione ob delicta commissionis.

7. Septimò per resignationem beneficiorum. de quo vide me *infor. benef. p. 3. à quest. 234.* per plura folia.

8. Octavò per permutationem. de quo vide me *l. c. à q. 815. ad q. 876.* de qua agitur *ad tit. 19. huius l. 3.*

Quest. 56. An & qualiter vacent beneficia manualia, regularia, beneficia de mensa, beneficia unita & beneficia Ecclesie non numerata?

1. Resp. primò: Beneficia manualia non minus quam perpetua vacant per obitum & resignationem. *Parisi. l. 11. quest. 3. num. 93.* vacant item per amotionem seu revocationem ad nutum conferentis illa. *Parisi. loc. cit. Gonz. ad Reg. 8. Cancell. gl. 15. num. 96.* quamvis C. de Luca de *benef. d. 96. num. 18. & 19.* citans pro hoc *decis. Rota. 245. p. 6. recent. num. 3.* dicat, quòd uti in manualibus non datur verus titulus, ita etiam non dari vacationem, saltem veram & propriam ad effectus juris, præcipue illum reservationis & affectionis: sed solum, quæ improprio & largo modo dicatur vacatio. De cætero vacare etiam beneficium non manuale, quod Papa contulit ad suum beneplacitum per Papæ obitum uti & ab eo concessum ad certum tempus, hoc elapso, asserit *Gonz. l. c. num. 93. & 94.*

2. Resp. secundò: Beneficia de mensa, seu quæ annexa sunt mensæ Prælati seu dignitatis, vel Capituli, non dicuntur vacare per mortem eorum, qui illis inserviunt. *Lotter. l. 3. quest. 8. num. 88.* citans alios. *Gonz. ad Reg. 8. gl. 5. §. 6. num. 64. & §. 7. num. 21.* *Vallenf. de benef. l. 3. tit. 12. n. 2.* Licet enim inservientibus illis concedantur fructus; non sunt tamen eorum Rectores & beneficiati, sed veluti usufructuarii, quibus proinde mortuis, istiusmodi beneficia tanquam usufructus mensæ, cui unita sunt, consolidantur. *Vallenf. l. c.*

3. Resp. tertio: Beneficium unitum in perpetuum nunquam vacat amplius; cum facta hac unione, desinat esse, seu extingatur ejus titulus. *Gonz. cit. §. 7. num. 7.* *Gomes. ad Reg. de trienniali. gl. 8. num. 2.* Unitum verò ad tempus, sive unione non extinctiva tituli, hac dissoluta, pergunt vacare vacatione antiqua, seu quæ vacabant ante unionem; stante autem illa unione temporalis, non

non videntur proprie dici vacare, nisi ad summum vacatione vacantis illius beneficii, cui accessorie unita.

4. Resp. quartò: Beneficia seu Præbende ecclesie non numerate seu receptivæ (quales dicuntur in quibus non est certus præbendarum numerus, sed secundum futurum supercrescentiam beneficiati crescunt vel decrescunt) etsi sint vera beneficia, ut Gomel. nunquam vacant, sed confestim, ut titularis decedit supprimuntur, expirant, & esse desinunt Lotter. l. c. num. 82. citans c. dilecto de præb. §. c. ex parte. de concess. præb. Gomel. gl. 9. §. 3. num. 10. & AA. communiter in cit. c. dilecto. vide me for. benef. p. 3. quæst. 22. num. 3.

Quæst. 57. Quanam vacatio veniat nomine vacationis simpliciter prolato?

Resp. Facta in supplicatione seu impetratione mentione de vacatione simpliciter, nullo expresso modo certo, comprehenduntur omnes modi vacationis, id est, tam vacatio per mortem civilem, quam naturalem; tam per resignationem, quam per privationem. Gloss. in c. si propter. de rescript. in 6. v. vacabunt. Gloss. in c. quia sepe. de præb. in 6. v. vacant. Garc. de benef. p. 11. c. 1. à num. 3. Paris. de resig. l. 11. quæst. 14. num. 24. Barbof. jur. eccles. l. 3. c. 14. num. 74. (ubi etiam cum Garc. loc. cit. quòd id procedat in materia penali) Pirh. h. t. num. 28. & plures alii, quos pro hoc citavi in for. benef. p. 3. quæst. 4. Sic si detur alicui expectantia simpliciter de beneficio vacaturo, comprehenditur omnis modus vacandi. Garc. loc. cit. num. 6. sic, si in Reg. 8. Cancell. apposita non essent verba: quocumque modo: comprehenderentur vacatura quocumque modo vacatura, exceptis vacaturis in Curia vel per resignationem. Gonz. loc. cit. gloss. 15. num. 1. & 2. Sic etiam in dubio appellatione vacationis intelligitur vacatio tam de jure quam de facto seu omnimoda vacatione. Gonz. loc. cit. num. 9. Unde etiam, dum Papæ facienti gratiam narratur vacatio, is supponit, beneficium vacare omnimodè, hoc est, tam de jure quam de facto. Lotter. de re benef. l. 3. quæst. 8. num. 21. cum nemini neque in possessione præjudicare intendat, ut Gonz. loc. cit. citatis Abb. Butr. Imol. Sitamen mentio facta de possessione alterius, non videtur intelligere quam vacationes de jure tantum, neglectà ea possessione. Lotter. loc. cit. num. 2. Nihilominus in materia ambitiosa, qualis est impetratio beneficiorum, appellatione vacationis venire veram & non fictam & qualificatam (qualis vacatio ficta est vacatio illa per obitum in regula de infirmis) ait Paris. l. 12. quæst. 10. num. 5. de quo vide me l. c. num. 5.

Quæst. 58. An & qualiter expresso uno modo vacationis, non veniat alius?

Resp. Hanc questionem integrè & accuratè cum limitationibus suis à me tractatam videri posse in foro benef. p. 3. quæst. 5. uti & illas ei affines: an & qualiter elidatur vis clausule: seu præmissio seu alio modo: quæst. 6. & qualiter verbum vacare usurpatum in hoc vel illo tempore, comprehendat alia quoque tempora. quæst. 7.

R. P. Leur. jur. Can. Lib. III.

Quæst. 59. Qualiter vacatio & modus & mensis exprimenda in impetratione & provisione beneficii?

1. Resp. primò: Post expressam per impetratum qualitatem beneficii, in principio precum narrandam esse positivè ejusdem vacationem, seu illud vacare per verba: cum vacaverit & vacet de presente: extra controversiam est; cum in hoc uno præcipuè consistat honestas gratiæ, tam ex parte supplicantis, ne videatur captare mortem alterius; quam ex parte concedentis illam, dum is, sive Papa, sive alius collator, censendus sit, velle cuique jus suum integrum servare, nec ulli præbere causam captanti mortem alterius. Lotter. l. 2. q. 8. num. 1. & 2.

2. Resp. secundò: Licet olim necessè non fuerit exprimere modum vacationis, sed tantum vacationem in genere, cum facta simpliciter mentione vacationis includatur omnis modus vacationis. Chok. ad Reg. 46. Cancell. num. 6. idemque adhuc hodie sit attenda juris communis dispositione. Barbof. jur. eccles. l. 3. c. 14. num. 72. Lotter. loc. cit. num. 9. citans alios. Tond. 99. benef. p. 1. c. 130. num. 3. dicens, hanc juris communis dispositionem servari in Gallia. Modò tamen vi cit. Reg. 46. necessariò exprimendus etiam certus modus vacationis, ita ut aliàs interpretatio & provisio sit nulla. Chok. loc. cit. Lotter. num. 12. Idque non tantum in gratia neutri, ut Rota decis. 24. de rescript. in novis. Menoch. de arb. cas. 201. num. 101. Selva. p. 3. quæst. 12. num. 21. & c. Sed in quacunque gratia provisiva. Lotter. num. 13. Dicta tamen regula locum non habet, sive non exprimendus certus modus vacandi, dum providetur tanquam devolutum. Garc. p. 11. c. 1. num. 7. Lotter. l. c. num. 143. cujus rationem vide apud me l. c. q. 10. n. 4. Sed &, dum beneficium vacat pluribus modis, sufficit exprimere unum. Chok. l. c.

3. Resp. tertio: In omnibus gratiis beneficialibus exprimendus mensis vacationis sub pena nullitatis vi regula 8. Gonz. ibidem gl. 32. à num. 1. Lotter. l. 3. quæst. 8. num. 79. vide me l. c. qu. 11.

Quæst. 60. Num etiam è contra exprimendum, beneficium de jure vacans non vacare de facto, seu possideri aut detineri adhuc ab alio?

Resp. Affirmativè juxta c. cum nostris. h. t. ubi, quòd impetratio beneficii vacantis ex eo irrita dicitur, quòd facta non fuerit mentio possessionis vel detentionis. Quippè supplicando pro eo tanquam vacante nulla facta mentione, quòd ab alio adhuc possideatur, intervenit sub vel obreptio per falsi suggestionem vel veri suppressionem juxta cit. c. cum nostris. §. auditor. Intelligenda tamen hæc de taciturnitate possessionis colorata (quam quò ad præsens punctum Lotter. loc. cit. num. 34. dicit censeri eam, in qua datur instantia possibilitatis tituli validi, etiam ex dispensatione, seu qualis est ea, quæ prætenditur ex legitimo, seu à jure non reprobato titulo, etsi hic revera non adfit ob defectum occultam, ut Abb. in cit. c. cum nostris. n. 17.) non verò de possessione notoriè decolorata. Abb. in c. jam nostris. num. 1. & 16. Barbof. ibid. num. 2. Garc. p. 10. c. 1. num. 48. Gonz. ad

E 2

Reg.

Reg. 8. gl. 15. §. 1. num. 65. Pirh. h. i. n. 19. &c. Cujus ratio est, quod illud tacitum invalidet rescriptum, quo expresso Papa non dedisset, vel non ita facile dedisset literas. *c. super literis. c. postulasti. de rescriptis.* Quale quid est tacita possessio colorata, utpote quâ expressâ, Papa potuisset retrahi, vel saltem reddidit arduior ad concedendam gratiam: non tamen tacita possessio evidenter injusta & invalida; cum eâ expressâ non tantum non tardius, sed etiam facilius & promptius concederet gratiam, ne notorie intrusus diutius occuparet beneficium. Limitant tamen hoc ipsum Abb. loc. cit. num. 19. Garc. num. 49. Menoch. de arb. l. 2. cas. 201. n. 142. ita, ut taciturnitas possessionis etiam coloratâ non vitiet rescriptum seu concessionem gratiâ, dum conceditur motu proprio. Quin &, ut Lotter. l. c. num. 39. ait, id, quod gratia ex dictâ taciturnitate reddatur subreptitia, non referri ad eam partem gratiâ, quâ Papa providet, seu defectum exsurgentem ex hac taciturnitate non respicere substantiam gratiâ in articulo provisionis; adeoque ipsam provisionem contra hunc defectum sustineri. Sed ad illam partem gratiâ, quâ dantur executores; cum color ille possessionis non attendatur, nisi in ordine ad hunc effectum, ut is mediante citatione possessoris excutiat per executorem, priusquam procedatur ad ipsam executionem, ut Lotter. n. 40. Illud namque movere vel remove poterat Papam ad dandos executores sub una potius forma quàm sub alia, nec aliâs præcisè jubendo videatur velle dejicere justum possessorem de sua possessione; hæc tamen tanti momenti non est, ut remove potuisset à providendo, ut Lotter. num. 41. Atque ita hodieum coloratâ possessionis mentionem omisam nullius esse considerationis ad causandam nullitatem gratiâ, dum in literis Apostolicis tales apponuntur clausulâ quâ vim expressivam possessionis habent, adeoque defectum dictâ taciturnitatis supplet. Quales v. g. sunt: dummodo non sit alicuius quæsitum. Vel amoto quolibet illicito detentore, ut Lotter. num. 44. & 45. citans Rotam in Colonienf. Canonic. 20. Maji. 1602. Gonz. l. c. n. 67.

Quest. 61. Qualiter vacatio beneficii narrata vel etiam independenter à narratione illius verificanda?

1. **R**esp. primò in genere: Nisi beneficium vacet, ut narratum, gratia nulla est. Lotter. l. 3. quest. 8. num. 42. Quin & narrativa, etsi necessaria non fuisset, debet verificari, Gonz. gl. 32. num. 57. citatis aliis. Non tamen opus verificatione, ubi vacatio vel certus vacandi modus exprimitur non assertivè sed dubitativè per verba *forfan* vel similia. Gonz. l. c. num. 11. Arg. *L. in substantia. ff. de vulg. & pupillar. substit.* Idem est, dum adhibetur dictio *asseritur*, dicendo: vacavit in tali mense, vel per obitum, pro ut asseritur. Gonz. l. c. num. 12. & 13.

2. Resp. secundò: Vacatio tempore data verificari debet *c. eam de rescrip.* Lotter. l. c. n. 41. Paris. de rescrip. l. 8. quest. 7. num. 146. & l. 12. q. 17. n. 26. citans alios.

3. Resp. tertio: Sufficit narrationem vacationis verificare de solo jure, ut vitetur subreptio. Gonz. gl. 15. §. 1. num. 65. Sufficit quoque verificare vacationem de facto eo modo, quo in literis

narratur. *C. de Luc. de benef. d. 75. num. 16.* Sic sufficit impetranti ex resignationis causa, quod modus vacationis expressus fuerit verus de facto, etsi non esset verus de jure; eò quod v. g. provifus per collatorem ordinarium verè resignaverat, etsi jus non habuerit in beneficio resignato. Tondur. 99. benef. p. 3. c. 238. num. 13. & Rota decis. 9. p. 2. divers. num. 10. ubi illa, quod ad verificandam narrativam gratiâ sufficiat probatio facti carentis adminiculo juris. vide me de hoc pluribus. *for. benef. p. 3. q. 13. n. 4.*

4. Resp. quartò: Dum plures modi vacandi æque dispositivè quidem ex eadem persona alternativè narrantur, sufficit unum verificari. Lotter. loc. cit. num. 14. Garc. p. 11. c. 1. num. 68. citans plures Rotæ decisiones, in quibus dicitur, quod quando gratia non est restricta ad vacationem narratam, sed narrat etiam aliam vacationem, saltem in genere dicendo: *vel alio modo*: sufficiat verificari unum; cum in alternis sufficiat verificare unum juxta *reg. alternis in 6.* Si tamen plures modi copulativè narrati, omnes debere verificari saltem de facto, tanquam probabilius asserit Garc. l. c. n. 49.

5. Resp. quinto: Vacatio beneficii, etiam independenter à narratione illius verificanda in ordine, ut beneficium impetrari possit; quia non præsumitur. Gonz. gl. 15. §. 2. num. 47. Sufficit autem eam probari per famam; cum non agatur de magno præjudicio, dum is, per cujus. V. g. obitum vacare dicitur, si adhuc vivat, adeoque non vacet beneficium, retineat suum beneficium, & collatio illius sit nulla. Nihilominus tempus vacationis ad effectum reservationis plenè probandum. Gonz. l. c. n. 76. Etsi enim Papa duplò plures menses neapè octo, habeat respectu collatoris ordinarii non habentis alternativam, adeoque verifimilium contigisse vacationem intra octo menses, quàm intra quatuor; non tamen adhuc præsumitur vacatio contigisse in mense Apostolico, adeoque onus probandi reservationem ratione mensis incumbit provifio Apostolico, fundante se in vacatione facta in mense Apostolico. Gonz. gl. 11. à num. 38. Uti etiam idem onus incumbit illi, qui habet indultum providendi beneficia vacantia in mense Apostolico, dum alias provifus ab eo excluditur. Et quidem plenè probandi propter præjudicium, quod creari posset collatori ordinario, vide me loc. cit. quest. 15. num. 2. De cætero an & qualiter verificanda narratio mensis vacationis, vide apud me loc. cit. quest. 14.

Quest. 62. Quo tempore vacare dicatur beneficium?

Resp. Propriè & juxta communem loquendi modum (qui temper attendendus & præferendus verborum proprietati juxta *L. cum de lanionis. ff. de fundo instructo*) tempus vacationis est & dicitur illud momentum, quo beneficiarius cedit vel decedit. V. g. moriendo, contrahendo matrimonium, emittendo professionem, committendo delictum, cui statuta privatio ipso jure; ita ut vacationis tempus sit momentaneum & indivisibile. Et de hoc tempore seu momento loquitur *regula. 8. sex mensium.* Non verò tempus vacationis dicitur seu attenditur, quo vacare pergit beneficium; ne aliâs beneficium

ficiam ex eadem vacatione dici possit vacare diversis mensibus, Apostolico nimirum & ordinario Gonz. Gl. 11. n. 66. & Gloss. 15. n. 141. Chok. ad regul. 8. Gl. 7. n. 23. quem citat & sequitur Barbof. jur. eccl. l. 3. c. 14. num. 66. vide me l. c. q. 24.

Quæst. 63. Ubinam seu in quo loco vacare dicatur beneficium?

1. Resp. diversimodè pro variis nimirum contingentis aut etiam modis vacationis ad hoc respondendum; nam primò vacatio contingit in loco, ubi beneficiatus moritur. Gonz. Gl. 15. §. 1. num. 42. Lotter. l. 3. q. 15. num. 59.

2. Secundò, in loco, in quo capitur possessio (nimirum ob quam captam vacat beneficium præhabitum incompatibile) etiam per procuratorem. Secus, dum ea capitur per amicum vel negotiorum gestorem sine commissione principalis; dum nimirum opus est ratificatione principalis; tunc enim vacateo momento & loco, quo ea præstatur. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 10. citans alios. Sic, dum habens beneficium requirens Residentiam; existens in Curia, providetur de alio simili beneficio in partibus, illiusque collationem acceptavit & possessionem accepit per procuratorem, adeoque jam vacat præhabitum, vacatio hæc contingere dicitur, non in Curia, ubi provifus existit, sed in partibus, ubi accepta possessio. Gloss. in Clem. 1. ut lite pend. v. collatio.

3. Tertio: vacatio ducens originem à facto negativo seu omissione; v. g. quòd quis intra annum non fuerit promotus, dicitur contingere in loco, in quo est provifus; v. g. in Curia, si ibi existit, aliàs in partibus seu extra Curiam, si ibi fuerit tempore inductæ vacationis. Tondut. 99. benef. p. 2. c. 3. §. 2. num. 33. citans Rebuff. p. 2. tit. de non promot. intra ann. Garc. p. 5. c. 1. num. 78.

4. Quarto: vacatio ducens originem ex facto positivo, vi cuius inducitur vacatio ipso jure aut ex speciali decreto citra aliam sententiam hominis, eo loco vacare dicitur, in quo actus iste gestus est. Tond. loc. cit. num. 34. Garc. loc. cit. num. 49. E contra, si inducatur per sententiam privationis, vacare dicitur in eo loco, ubi passus sententiam. Sic; v. g. si in Curia præsens privetur beneficio in partibus, non in Curia, sed in partibus contingit vacatio. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 16. & 18. citans Simonet. de reserv. quæst. 26. n. 1. Pavin. de off. & potest. Capis. sed. vac. prælud. 7. n. 8. Mandos. ad reg. 32. q. 8. num. 13. Gamb. de potest. Legat. l. 3. num. 124. contra Gomes.

5. Quintò: vacatio contingit in loco, ubi contrahitur matrimonium (idem videtur de emissionem professionis) sic si per procuratorem existentis in Curia contrahitur in partibus, vacat in partibus. Gonz. loc. cit. num. 15.

6. Sextò: vacatio contingit in loco, ubi resignatur beneficium, non attentio loco, ubi resignans moritur physicè. Paris. l. 1. quæst. 4. num. 50. & 57. Gl. in Clem. 1. ut lite pend. v. collatio. Vitalin. in Clem. unic. de renunc. num. 40. Simonet. de reserv. c. 1. Rebuff. &c. Sic resignatio facta coram ordinario, dicitur vacatio contingere in partibus, nisi is ipse existat in Curia. Sic facta ab existente in partibus per procuratorem existentem in Curia, contingit in Curia, & non in partibus, ubi constitutus procurator seu confectum mandatum ad resignandum. Gonz. loc. cit. num. 11. Paris. cit.

quæst. 4. num. 1. citans Fusc. de visit. l. 2. c. 21. Paris. conf. 10. n. 1. vol. 4. & alios. Idem dicendum de permutatione facta per procuratorem. Azor. p. 2. l. 7. c. 22. quæst. 15. ubi tamen resignatio vel permutatio facta per amicum, & dein ratihabita per principalem, vacatio contingit ibi, ubi facta ratihabito. De cætero, quia dum resignans infirmus moritur ante 20. diem post factam resignationem, non datur duplex vacatio, una per resignationem, altera per obitum, sed una tantum per obitum, ut Lotter. l. 3. quæst. 15. num. 20. citans Sarnenf. in reg. 18. Cancell. seu de 20. quæst. 35. cum impossibile sit dari duplicem vacationem ejusdem generis; V. g. de jure; cum per primam absumptum sit omne jus beneficiati (de quo vide me in for. benef. p. 3. quæst. 18.) hinc, inquam, in hoc casu dici non potest vacare beneficium in loco, ubi fit resignatio, sed in loco, in quo contingit obitus.

7. Septimò: beneficia reservata per extrav. ad regimen. de præb. inter comm. & per Extrav. execrabilis. eod. tit. dicuntur vacare in Curia. Gonz. Gloss. 13. num. 46. & latius. Gloss. 52. Quin & omnia beneficia reservata vel effecta vacare dicuntur in Curia. Gonz. §. 5. proem. num. 141. & cit. Gloss. 13. num. 46. citans Calderin. conf. 9. in fine. de probat. Simonet. de reservat. quæst. 30. num. 4. Aneam de Falconib. de reserv. quæst. 4. in princ. effect. 1. n. 1. &c.

8. Octavò: in dubio beneficium præsumitur vacare in loco, in quo beneficiatus habet domicilium. Hinc, si beneficium requirebat residentiam personalem præsumitur vacare in loco, ubi beneficium consistebat; quia ibi residentiam facere præsumitur beneficiatus, non secus ac maritus habitare cum uxore. c. ex tua de cler. non resid. Alciac. de præsumpt. reg. 1. præsumpt. 35. num. 1. Mascard. concl. 1277. num. 3. quos citat & sequitur. Gonz. Gloss. 15. §. 2. num. 29. & 30. si verò beneficium non requirit residentiam, ibi vacatio contingit præsumitur, ubi beneficiatus ordinariam habitationem habebat; quia ibi præsumitur quis mori. Gonz. loc. cit. a num. 25. de cætero præsumitur vacare in diœcesi, ubi beneficium consistit, Gonz. Gl. 32. num. 47.

Quæst. 64. Qualiter consumatur vel non consumatur vacatio?

1. Resp. primò: non consumitur illa primò per provisionem in forma dignum ante examen & approbationem seu executionem. Lotter. l. 3. q. 8. num. 134. Tondut. 99. benef. p. 1. c. 87. num. 21. ego l. c. q. 19. num. 2. Sed neque secundò per provisionem de facto, hoc est, illegitimam; V. g. per collationem factam contra mentem fundatoris. Lotter. loc. cit. quæst. 20. num. 119. Tondut. loc. cit. num. 20. addens. num. 23. non consumitur etiam per provisionem Apostolicam & factam per legatum ipso jure nullam. Neque tertio per Legitimam collationem necdum acceptatam. Idem est de electione ante confirmationem de præsentatione ante institutionem Lotter. l. c. quæst. num. 19. Gonz. Gl. 15. §. 2. num. 21. Neque quartò consumitur vacatio per commendationem beneficii. Gonz. l. c. num. 20. de quo vide me p. 3. quæst. 18. num. 3.

2. Resp. secundò: consumitur vacatio per collationem acceptatam, etiam ante captam possessionem. Gonz. loc. cit. citans Simonet. de reserv. E 3 quæst 55.

quest. 55. Gomes. ad reg. de triennial. quest. 3. n. 2. & 3. Item ante literarum expeditionem per signaturam supplicationis. Lotter. l. 3. q. 1. num. 16. citans Mandos. ad reg. 27. quest. 13. num. 4. Simonet. loc. cit. num. 11. Garc. p. 4. c. 2. num. 14. &c. Hæc tamen intelligenda, ubi supplicatio registrata & parti tradita; eò quòd prius non detur jus aliquod considerabile quæsitum; eùm talis supplicatio de facili possit lacerari, ut Gonz. loc. cit. num. 33. citans Gomes. ad reg. de jure questio. quest. 20. in fine. Et quidem expirare priorem vacationem per dictam signaturam ante literas cum omni effectu, etiam respectu vinculi reservationis aut affectionis prius injecti beneficio Lotter. loc. cit. num. 17. ita ut, si provisorius à Sede Apostolica de beneficio reservato post signatam & registratam supplicationem moriatur extra Curiam in mense ordinario, ordinarius de eo disponere possit, ut Gonz. Gl. 15. §. 1. num. 34. non tamen ex tali rescripto seu signatura, etiam registrata supplica, & secuta acceptatione, si in supplica adjecta clausula, seu rescriptum esset in forma dignum, ut quandoque rescribi solet, etiam pro præsentante in Curia. Lotter. loc. cit. quest. 8. a num. 85. Item consumitur per unionem validam præcedens vacatio quin & tollitur in futurum. Lotter. loc. cit. a num. 85. sed neque, si unio validè facta denuo resolvatur, reviviscit prior vacatio, quæ beneficium ante unionem vacabat, utpote quæ jam semel consumpta, in perpetuum, non secus ac ipsum beneficium unitum per dictam unionem extinctivam tituli absolute deductum ab esse ad non esse. Lotter. loc. cit. num. 88. Tond. loc. cit. num. 24. sed sicut per dictam dissolutionem unionis factæ in perpetuum confurgit novum aliud beneficium, ut Felin. in c. cum accessissent. de constit. num. 33. & AA. communiter in Clem. ult. de rescrip. ita etiam nova ejus vacatio. Dixi: per unionem validam. Nam supposita & declarata nullitate factæ unionis, perseverat prior vacatio. Gonz. Gl. 15. §. 2. num. 79. Lotter. l. c. n. 87. Tondut. l. c. uti nec per unionem seu suppressionem beneficii, quæ non est in perpetuum, adeoque nec extinctiva tituli, quemadmodum non extinguitur penitus beneficium, ita nec prior ejus vacatio, sed reviviscit prior, sublato illo suppressionis impedimento. vide me l. c. q. 19. n. 5. in fine.

Quest. 65. Qualis vacatio requiratur & sufficiat, ut beneficia provideri possint?

1. Resp. primò: ut provideri liberè possit de beneficio, sive per collationem, sive per præsentationem & institutionem, sufficit vacatio de jure, dum ejus notitia habetur v. g. quia constat aliquem consecutum beneficium incompatible ejusque possessionem, aut commississe crimen, ob quod etiam ante sententiam privatus est, aut etiam legitime privatum per sententiam, absque eo, quòd etiam vacet de facto, & absque eo, quòd tunc detentor illius citandus seu vocandus sit; eùm is jam jus & titulum beneficii notoriè amiserit. Garc. p. 11. c. 10. num. 23. Chok. ad reg. 8. n. 23. Barbol. jur. eccles. l. 3. c. 14. n. 69. Paris. de rescrip. l. 3. q. 1. n. 81. Pirh. h. t. n. 27. citans Azor. p. 2. l. 7. c. 17. q. 2. Gonz. Gl. 15. §. 1. n. 39. Lotter. l. 3. q. 8. n. 24. ubi expresse, quòd posita vacatione de jure, plenitudo resultans ex possessione alterius de facto non habeatur in consideratione ad affectum, ut sustineatur vel corruat gratia. pro quo citat Mandos. in addit. ad Lupum. alleg. 16. num. 1. Et sic quoque patronum

præsentare posse ad beneficium taliter vacans, ait Gonz. l. c. n. 43. Quòd autem Pirh. h. t. n. 20. ait, non posse conferri beneficium alteri, in cujus possessione colorata existit alius, nisi prius eo citato, & præcedente summaria cognitione color ille decessus sit, & injustitia possessionis ostensa, pro quo citat. c. cum nostris. h. t. Host. & Abb. ibidem hoc inquam hic locum non habet, dum hoc ipso, quòd de vacatione de jure existente constet, adeoque notorium sit, nullum adeoque nec possessorem detentorè habere in beneficio jus seu titulum, omnis color possessionis evanescit, & manifestum sit, possessionem injustam; sed ad summum tunc, ubi quidem de jure seu secundum jura vacatio quòd ad jus in beneficio adesse censetur, hic & nunc tamen prætendi quid potest, in quo fundetur possibilitas tituli, & exinde colorati possessio seu continuatio illius; V. g. dum ab obtinente incompatible eùm præhabito obtendi posset dispensatio Apostolica, à passio sententiam privationis illius illegitimitati vel injustitiæ in quo casu colorata possessionis ab alio habitæ immitti nequit in possessionem is, cui beneficium vacans collatum, aut hæc auferri possessori, eo non citato seu vocato. Gonz. cit. §. 1. num. 40. Secus, ac in casu decolorata possessionis; eò quòd non habens possessionem coloratam non censetur habere possessionem, quæ in jure ullo modo consideretur, ut Lotter. l. 3. q. 8. a n. 25. Unde si agatur de beneficio reservato (quo casu possessio intrusi est notoriè decolorata propter decretum irritans) executor rectè procedit ad traditionem possessionis, tali intruso non vocato, & habetur possessio illa intrusi pro vacua simpliciter. Lotter. l. c. n. 33. citans Garc. p. 10. c. 1. n. 3. Contrarium tamen, nimirum quòd & tali carenti possessione colorata non vocato, non debeat auferri possessio, dicente Pirh. cit. n. 20. notab. 3. in fine, & pro hoc citante Host. & Vivian.

2. Resp. secundò: ut provideri possint beneficia, non sufficit ea vacare de facto tantum. Abb. in c. cum nostris. n. 18. Pirh. h. t. n. 19. Zoëf. h. t. n. 2. Engels. h. t. n. 2. cum communi. eùm enim per solam collationem acceptatam acquiratur jus plenum & perfectum in beneficio etiam ante captam possessionem seu independentem ab ea juxta. c. ult. h. t. in 6. sicque de jure pertinet ad illum, cui collatum, etsi is dejectus possessione injustè, dici verè non potest vacare beneficium, dum proprietarium habet, & solum de facto, seu quòd ad possessionem vacat; adeoque nec conferri potest. Num autem sola vacatio talis de facto seu possessionis sufficiat ad effectum reservationis, potissimum de qua agit reg. 8. Cancel. vide apud Gonz. ibid. Gl. 15. §. 1. n. 73. ubi id affirmat. cujus sententiam pluribus ab eo stabilitam & explanatam vide apud me. for. benef. p. 3. q. 9.

Quest. 66. Quamdiu beneficia vacare possint?

1. Resp. Ecclesia cathedralis & regulares, seu dignitates & Prælatuæ illarum principales ultra trimestre vacare non debent. c. ne pro defectu de elect. Laym. ibidem. n. 1. qui etiam n. 2. citans pro hoc Abb. in idem c. ne pro defectu. n. 5. Imol. n. 2. & Gl. in c. quia propter. de elect. v. ecclesiis viduatis. probabiliter censet, hanc constitutionem, c. ne pro defectu extendi ad illos Ecclesiarum Collegiarum Prælatos, qui & ipsi ordinariam & generalem jurisdictionem habent in clericos suæ ecclesiæ jure speciali, ob identitatem rationis & intentionis legislatoris, quæ in cit. c. fuit, ne ex diuturniore destitui-

destitutione Pastoris & sponsi Ecclesiæ detrimentum patiantur. Dignitates verò minores, personatus & beneficia quarumcumque ecclesiarum, tam Cathedralium, quam Collegiarum, tam secularium quam regularium (etiam electiva Arg. s. dilectus. h. t. Abb. *ibid.* num. 2. Garc. de benef. p. 10. c. 2. num. 2. & s. Pirh. h. t. num. 19.) vacare possunt ad semestre, non ultra. c. nulla s. cum autem h. t. cur autem ecclesiarum collegiarum Prælaturæ diutius vacare possint quam regularium, hanc rationem dat Laym. *loc. cit.* quòd Prælati collegiarum spectato jure communi non exercent jurisdictionem in suos clericos, sed ea competat Episcopo; regulares verò, etiam si non exempti, jurisdictionem ordinariam & generalem exercent in suos religiosos, saltem in causis spectantibus ad vota religiosa, observantiam regulæ & domesticam disciplinam.

2. De cætero limitanda responsio primaria primò, ut quòd beneficia vacare non debeant ultra semestre, sed intra illud providenda, locum habeat respectu collatorum ordinariorum inferiorum, non respectu Papæ & Legati illius à latere & Nuncio, utpote quibus non currit tempus ad conferendum. Castrop. *tr.* 13. d. 3. p. 5. num. 5. & 9. Garc. p. 5. c. 3. num. 20. Secundò: ut quòd dictum vacare posse istiusmodi beneficia ad semestre, & intra illud pro libitu collatoris, locum non habeat quòd ad beneficia resignata permutationis gratiâ; neque quòd ad ea, quo per institutionem prævia presentatione providentur; eò quòd constitutio illa c. nulla h. t. extendat se tantum ad beneficia, quæ sunt collationis liberæ & voluntariæ, & non ad ea, quæ sunt collationis necessariæ, qualia sunt dicta beneficia, quibus conferendis vel certum tempus à jure determinatum non est, vel semestri brevius. Castrop. *loc. cit.* num. 8. vide me *in for. benef. p.* 2. q. 789. num. 2. uti & p. 2. q. 189. ubi intra quod tempus faciendâ institutio. & p. 3. q. 865. ubi intra quod tempus beneficia permutata conferenda. Quin &, quòd resignata aliter extra Curiam conferri debeant intra mensem à facta resignatione juxta Constitutionem Gregor. XIII. 87. ait Paris. l. 11. q. 2. num. 6.

3. Extendenda è contra Constitutio illa. c. nulla h. t. concedens collatoribus semestre ad omnes collatores, ut hi ad libitum intra illud differre, & ultra illud non possint collationem, sive sint ordinarii, sive delegati (unde & comprehenduntur Cardinales, habentes indultum conferendi reservata, cum tale indultum non impediatur devolutionem Castrop. *loc. cit.* num. 10.) sive conferant jure primævo, & proprio, sive devoluto; cum, qui conferunt jure devoluto, quòd ad omnia, seu quòd ad omnes circumstantias modi & temporis conferendi subeant vices primorum collatorum negligentium conferre. Castrop. *loc. cit.* num. 12. citans Azor. p. 2. l. 6. c. 27. q. 12. Lambert. *de jur. rep.* l. 2. p. 3. q. 2. a. 8. idque, sive devolutio fiat à patrono laico negligente præsentare, sive ab ecclesiastico. Castrop. num. 13. Azor. l. c. q. 11. Lambert. *loc. cit.* Item sive sint collatores manualium, sive non manualium; loquitur enim textus c. nulla. generaliter. Castrop. num. 11. vide me de his *cit.* q. 789. num. 1.

4. Porro hoc tempus vacationis, intra quod de vacante beneficio provideri debet, non currit à

die, quâ vacatio re ipsa contingit, sed à die notitiæ vacationis. Sed neque currit impedito providere de vacante beneficio. Vide me. *cit.* q. 789. num. 3. & cessante impedimento (intellige occurrente à principio temporis præfixi) conceditur denuò integrum tempus; v. g. semestre, uti etiam, ubi provisio impedita fortiri effectum ob occultum provisi vitium, aut non acceptionem; cessante tamen in his omnibus fraude. Lotter. l. 2. q. 24. num. 27.

Quæst. 67. Vacantium beneficiorum collatio cur, quando, qualiter, ob quid, ad quos devolvatur?

Resp. materiam devolutionis juris conferendi vacantia beneficia tractatam à me plenè *in for. benef. p.* 2. à q. 737. ad q. 759. ubi q. 737. & duabus seq. quòd ea sit transitus seu translatio juris conferendi pro ea vice ab ordinario collatore ob negligentiam illius in conferendo intra tempus præfixum (quæ an & qualiter probanda vide q. 740.) vel ob promotum scienter inhabilem (cum idem sit inhabilem promoveri & neminem promoveri) ad alios. Castrop. *tr.* 13. d. 2. p. 34. num. 1. Lotter. l. 2. q. 24. num. 2. inducta ob utilitatem publicam, ne ecclesiæ maneant in suspensio. *cit. c. nulla* Fit devolutio evoluta semestri dato ad conferendum, vel ad præsentandum patrono ecclesiastico, vel quadrimestri dato patrono laico, vel mense respectu beneficiorum resignatorum juxta dicta. q. præced. computato hoc tempore à die notitiæ vacationis. Quòd non immuet naturam & statum beneficii, adeoque fiat cum onere, qualitatibus & conditionibus beneficio annexis ex prima ejus institutione & fundatione, vide apud me *loc. cit.* q. 743. ubi pro hoc citavi plures, & plura ex inde deduxi. Ad quos fiat devolutio, unde q. 745. ubi quòd semper fiat ab inferiore ad superiorem, & hinc à Papa nunquam fiat. Ab Episcopo non ad Capitulum, saltem hodie de consuetudine, etsi olim fuerit contrarium, nimirum ut ea fieret à Capitulo ad Episcopum, & è contra ab Episcopo ad Capitulum. Quòd adhuc vigere, jure sic specialiter disponente ob magnam communicationem Episcopum inter & Capitulum, ait Pirh. h. t. num. 34. citans Abb. & Rebuff. intelligendo hoc ipsum de beneficiis spectantibus ad solum Episcopum jure proprio, & non devoluto. Item qualiter hæc devolutio fiat gradatim ad immediatum superiorem, & non per saltus seu intermedio superiore præterito excepto unico casu, de quo *eadem* q. 745. n. 2. in quo casu, dum is, ad quem facta devolutio, contulit indigno, collatio revertitur ad ordinarium collatorem q. 746. Et in specie, quòd à Cardinale Episcopo, collatore ordinario, qui neglexit conferre intra sex menses, quòd vacavit in mense Apostolico, fiat devolutio ad Metropolitanum. q. 749. item quòd à Legato ad solum Papam. q. 750. à Capitulo & Episcopo, dum in exercitio simultaneæ collationis intra semestre non concordant, ad immediatum superiorem; vel dum unus eorum negligit, vel inutiliter agit, jus totum ad confortem transeat. q. 751. Item quòd ab Episcopo non potente conferre ob suspensionem vel excommunicationem, etsi aliàs non negligente, fiat devolutio, non ad Metropolitanum, nec ad Capitulum, nisi ubi beneficia sunt

sunt simultaneæ collationis, sed immediatè ad Papam, & Episcopo negligente petere absolutio- nem, ad immediatum superiorem. *q. 752.* Item à Vicario Episcopi conferente indigno non fiat ad Metropolitanum, sed ad Episcopum, nisi fortè is mandaverit tali conferre, aut talem collationem ratam habuit *quest. 753.* Porro in quibus beneficiis locum habeat vel non habeat devolutio, tractatum, *quest. 754.* nimirum quòd locum habeat etiam in manualibus ibidem. *num. 3.* item in beneficiis regularibus seu spectantibus ad collatores regulares, ita ut hæc devolvantur ad Episcopum, etiam dum Prælati collatores sunt exempti. *ibidem num. 4.* Item in beneficiis regularibus, hoc est, conventualibus, ita tamen, ut si regulares exempti sint, fiat devolutio ad Papam, aliàs immediatè ad Episcopum. Ego. *ibidem num. 5.* Item in electivis, & quæ sunt juris patronatus laicalis. *ibidem num. 6.* E contra quòd locum non habeat in reservatis *ibidem n. 1.* habeat tamen in iis locum devolutio ad Papam, dum collator habens indultum ea conferendi. *ibidem num. 8.* Item, quòd locum non habeat devolutio illa ad immediatum superiorem in beneficiis vacantibus in mensibus, spectantibus ad ordinarium. Vi alternativa. *ibidem num. 2.* Item locum non habeat in Episcopatibus ad immediatum superiorem. *ibidem num. 7.* Quando is, ad quem facta devolutio, conferre debeat. *quest. 755.* Quod is quoque mittere possit in possessionem, vel alteri, ut in faciat, præcipere. *quest. 748.* Item quod is, ad quem facta devolutio, concedere possit facultatem conferendi beneficium illud devolutum inferiori collatori, à quo devolutum. *quest. 756.* Ac denique qualiter beneficium devolutum impetretur ac provideatur à Papa. *quest. 758.* vide quoque hanc materiam devolutionis beneficiorum tractatam à Pirh. *h. t. à num. 33. ad num. 42.* inclusive.

Quest. 68. An beneficium necdum vacans provideri possit?

REsp. negativè juxta *z. nulla h. t.* Barbof. *ibid. num. 1.* cum communi. cum enim titulus beneficii sit penes beneficiatum investitum, impossibile est, ut eo vivente à beneficio non remoto alteri conferatur beneficium in titulum; cum ejusdem ecclesiæ seu beneficii non possint esse duo intulati seu proprietarii. *c. cum non ignores, c. tua præbendis.* Unde jam in specie Papæ non providet de vacaturo (intellige per modum vacandi naturalem seu per obitum, sed de vacante; cum tanquam Princeps optimus, uti ex rescripto suo conferari vult unicuique jus suum, ita etiam non intendit præbere cuiquam ansam captandi mortem alterius, eth non ignoret, si quando simpliciter provideat seu faciat gratiam de vacaturo, id intelligi sub conditione, seu postquam vacaverit. Lotter *l. 3. quest. 8. num. 2. & 3.* Quod tamen etiam conferat non solum vacantia, sed etiam vacatura per modum vacandi civilem, puta, per sententiam, per assecutionem incompatibilis, per matrimonium, per ingressum in religionem, constat ex *c. licet, de præb. in 6.* ubi dicitur: beneficiorum ecclesiasticorum plenaria dispositio ad Romanum noscatur Pontificem pertinere; & quòd non solum ipsa, cum vacant, potest de jure conferre, verùm etiam jus ipsi præbere vacaturis. Patet etiam ex

eo, quòd petenti provideri de sic vacaturo, den- tur litera de vacante, pro ut expedierit impetranti. Quod tamen ubi facit Papa, non procedit per viam juris communis, seu utendo potestate sua ordinaria, & secundum jus commune regulata; sed potestate sua absoluta, seu plenitudine potestatis, quæ est supra jus positivum humanum, potestque in eo dispensare, pro ut dicitur *c. proposuit h. t. & Barbof. ibidem num. 1.* de cetero posse beneficium nondum vacans, seu vivente, adhuc beneficiato in proprietatem conferri, seu incorporari monasterio seu Prælatu; cum incorporatio non necessariò secum ferat titulum in actu, sed tantum in habitu, quemadmodum saepe ecclesia Parochialis ratione incorporationis pertinet ad Prælaturam monasterii quòd ad habitum, & ad alium, nempe vicarium intulatum, quòd ad curam & titulum actualem, dixi *cit. quest. 787.* cum Laym. in *c. consultationibus. De donat. num. 1.* In quo tamen casu locus non est pacto de successione in beneficio, aut etiam ipsi successioni ex pacto cum beneficium illud secundum titulum principalem vacare non censeatur sed extinctum esse, ut Laym. *loc. cit.* citans seipsum. *Th. mor. l. 4. tr. 2. c. 9. num. 2.*

Quest. 69. An beneficium non vacans, seu antequam vacet, promitti possit?

REsp. negativè. Estque talis promissio de beneficio vacaturo ipso jure irrita, nullamque parit obligationem. *c. ex tenore c. nulla. h. t. ubi: nulla ecclesiastica ministeria seu etiam beneficia vel ecclesie tribuantur alicui seu promittantur, antequam vacent, ne desiderare quis mortem proximi videatur, in cuius locum & beneficium se crediderit successurum; cum id in ipsis etiam legibus gentium inveniat inibitum, turpe est & divina plenum animadversione iudicii, si locum in Ecclesia Dei futurae successione expectatio habeat, quam ipsi gentes condemnare curarunt. Item ex *c. detestanda. h. t. in 6.* ubi dicitur: malis hujusmodi & animarum periculis occurrere volentes, promissiones easdem aut alias quascunque sub quovis modo aut forma verborum de cetero faciendas, per quas directe vel indirectè aperiri via valeat ad beneficia vacatura, auctoritate Apostolica penitus reprobamus, & omnino viribus vacuumus, decernentes, per eas vel ipsarum aliquam ad providendum alicui nullum deinceps quomodolibet obligari. Confirmantur hæc juris canonici constitutiones per leges civiles. *l. donari. §. donationem ff. de donat. l. ult. C. de pactis.* Ubi promissio de hæreditate viventis similisque pactationes, tanquam bonis moribus adversantes, plenèque tristissimi & periculosi eventus damnantur, & omni vi obligandi exuuntur. Idque, etiam talis promissio beneficii data in scriptis, & in iudicio producta; cum regulariter actus nullus per scripturam non evadat validus. Pirh. *h. t. n. 6.* cum Abb. Quin nec, ut iidem, juramento confirmata, tanquam adjecto promissioni turpi. Unde etiam appellatio eorum, quibus promissa beneficia vacatura, dum illa, ubi vacant, iis contra promissionem non conferuntur, tanquam frivola reiicitur, & ea non obstante, beneficia illa vacantia conferenda. Pirh. *loc. cit. n. 8.* juxta clarum textum *c. relatam h. t. vide Lotter. l. 3. q. 8. n. 4. & me for. benef. p. 2. q. 787. n. 1.**

Porro

Porro hæc prohibitio promissionis beneficii vacaturi solum respicit Episcopos aliosque Prælatos Papæ inferiores, (& inter hos quoque Legatum de latere juxta *c. dilectus filius. de præb.*) utpote non valentes dispensare in jure communi; & non ad Papam; quin is necessitate vel publica utilitate urgente, aut alia justa de causa promittere possit beneficium vacaturum; cum sit supra jus positivum humanum, ut dictum *q. præced.* Fagn. *in cit. c. nulla. h. t. num. 82.* Neque etiam contra hanc Pontificis potestatem objici potest, quod talis promissio, utpote involvens votum captandæ mortis, repugnet juri naturali & divino; cum tale votum non involvat formaliter aut casualiter, sed solum occasionaliter; ut cum Jo. And. *in c. proposuit. h. t. num. 4. v. vacaturæ.* Pirh. *h. t. num. 5.* & cum Fagn. *loc. cit. n. 15.* Reiffenst. *h. t. n. 43.* Fuisseque tales promissiones de vacaturis factas à Pontificibus constat ex *c. ne captanda. & c. auctoritate. h. t. in 6.* quamvis post Tridentinum eas factas notet Gonz. *ad Reg. 8. Cancell. §. 1. proam. num. 60.*

Quæst. 70. Num ergo etiam prohibita promissio de aliquo beneficio vacaturo in genere, sub hac verborum forma: conferam, cum potuero; vel cum occasio se obtulerit?

REsp. Tametsi valuerit jure antiquo juxta *c. accedens. h. t.* & Gl. *ibid. v. in casu*, quod ipsum pluribus ostendit Pirh. *h. t. à num. 10.* modò tamen ea non obligat vi juris recentioris, nimirum *s. detestanda. h. t. in 6.* per quod ob plurima incommoda & gravamina inde sequentia, de quibus citatum Cap. expresse, revocatur, & omnes omnino promissiones, tam sub prædicta, quam sub alia quacunque forma conceptæ, per quas directè vel indirectè aperiri via valeat ad beneficia vacatura, auctoritate Apostolica penitus reprobantur & cassantur, nullumque per tales promissiones obligari decernitur. Vide Fagn. *l. c.* Pirh. *h. t. num. 13.* Non tamen per hanc constitutionem prohibitum, fieri promissionem de præbenda recepto in Canonicum, si fiat sub dicta verborum forma: cum primùm fieri poterit, vel facultas se obtulerit; secus, si fiat simpliciter: *cum vacabit*, ait Pirh. *cit. num. 13. in fine*, cum Gl. *in cit. c. detestanda. v. indirectè.*

Quæst. 71. Quid ergo statuendum circa expectativas?

REsp. Expectativa, de quibus agit *c. proposuit. h. t.* & *toro cit. eod. in 6.* & *Clem. unic. eod.* statuuntur ferè sequentia, de quibus egi *in for. benef. p. 2. à quæst. 628. ad qu. 639.* Quòd sint literæ Apostolicæ, in quibus mandatur locorum Ordinariis, huic vel illi clerico provideri de beneficio proximè vacaturo. Azor. *p. 2. l. 6. c. 32. quæst. 1.* Occasionem iis dedit, quòd olim Episcopi quidam abutentes potestate conferendi beneficia, præferrent indignis dignis, vel promotos, præsertim à se ad Ordines, repellerent à beneficiis. Unde Pontifices Ordinariis præcipere ceperunt, ut idoneis, præsertim ordinatis à se sine beneficio; quin & certo alicui à se nominato ob insignem vitæ integritatem & literaturam, vel ob collatum aliquod in ecclesiam meritum de beneficio providerent. Azor. *loc. cit.* Earum usus verisimiliter

R. P. Lour. Jur. Can. Lib. III

non fuit ante annum 1150. Azor. *loc. cit.* cepit circa tempora Alexand. III. qui anno 1198. inivit Pontificatum. Lotter. *de re beneficiar. in apparat. num. 14.* Invaluit sub Innoc. IV. qui creatus Papa anno 1244. usque adeò, ut diversæ expectativarum formulae conceptæ fuerint. Campeg. *tr. de reservat. benef. num. 10.* Continuatus ferè ad Tridentinum usque, ut constat ex literis decretalibus sub *tit. de rescript. de præb. de concess. præbend.* Sublatas dein in Germania per *Concord. German.* facta Ordinariis collatoribus à Papæ promissione de non gravando illos in alternis mensibus quò ad beneficiorum collationem. Ac demum generaliter à Trident. *Sess. 24. c. 19. & Sess. 25. c. 7.* dum statuit nulli omnino impofterum quovis colore quaesito eas concedendas, & hæctenus concessas non valere. Barbof. *jur. eccles. l. 3. c. 13. n. 10.* Zypaus *Jur. Pontif. l. 3. ad h. t. num. 1.* Lotter. *loc. cit. n. 16.* Unde, ut idem, vi hujus decreti Trid. evanuerunt memoratæ Decretales & ingentia DD. super expectativis commentaria. Porro ex hac abrogatione universali colligi posse, erigi non posse Canonicatum supernumerarium, ad futuram præbendam juxta declarat. S. Cong. Concil. ait Gonz. *ad reg. 8. in proam. §. 1. num. 64.* apud Barbof. & Zip. *LL. cit. de quo expressius quæst. seq. quamvis Garc. p. 1. c. 1. n. 5.* apud Zyp. *loc. cit.* dicat, non tolli per hoc decretum consuetudinem titulorum Canonicorum expectantium præbendam, uti nec consuetudinem immemoriam, quæ eligi solent aliqui Canonici, quibus demum cedat præbenda primò vacatura, præsertim, si inter expectantes non senior assumi ex ordine, sed magis idoneus eligi soleat. Extendere se etiam hoc decretum ad reservationes mentales (quales dicebantur, dum Papa reservabat beneficium vel in specie vel in genere per Bullam vel Breve, ut personæ gratæ provideret, quam non exprimebat, sed in mente retinebat,) habent Barbof. & Zyp. *LL. cit.* & apud illos Gonz. *loc. cit. num. 67.* An verò se extendat ad indulta concessa Universitatibus & Collegiis, vide apud me, *loc. cit. quæst. 630. n. 2.* Illud certum, decretum illud absolute non removere Coadjutorias cum futura successione, etsi & hæc rationem expectativæ, seu talis gratiæ prævenientis vacationem habeant. Lotter. *l. 2. qu. 25. num. 6.* & patet ex quotidiana praxi Pontificum concedendi illas. De cætero indubitatum est, posse Papam ex plenitudine potestatis, quæ est supra Concilium, derogare hodieum adhuc isti decreto Concilii, utpote quæ nec in minimo per illud diminuta aut restricta. Lotter. *loc. cit. num. 4.* C. de Luca *ad Trid. d. 45. num. 1.* quin &, ut Lotter. *num. 3.* ea concessio habere potest summam honestatem fundatam in utilitate judicio Papæ expensa & æstimata ex meritis personæ, cui talis gratia fit. Quamvis in utenda hac plenitudine potestatis & jure suo post Tridentinum Pontifices admodum rati sint, ut etiam ab istiusmodi gratiis abstinerint. Lotter. *loc. cit. num. 5.* C. de Luca, *loc. cit.* vide me *loc. cit. p. 2. quæst. 631.* Ubi verò conceditur talis expectativa, ante acceptationem illius (quæ eget expressâ declaratione expectantis, nec aliter præsumitur,) nullum prorsus jus considerabile ei confert. Post acceptationem etiam jus aliud ei non quaritur præter jus simplex implorandi officium Judicis, secundum Gl. *in c. veniens. de renunc. v. renunciasse;* apud Lotter. *loc. cit. num. 76.* quòd jus non censetur præservatum ob modicum præjudicium, quod inde fit

F

exspe

expectanti, utpote cujus gratia tunc non consumitur ut Rota. *decis. 17. de prabend in noviss.* apud Lott. *num. 77* qui hæc ipsa tenet. *num. 82.* dum expectativa conceditur in forma simplicis mandati de providendo; dum nimirum Papa mandat certis executoribus, ut provideant impetranti de beneficio vacaturo, quod is duxerit acceptandum. Idem tenere videtur, Laym. *ad c. ad audientiam, de rescript. num. 1.* dum ait: habens gratiam expectativæ, eo ipso, quod provifus non est, non habet jus ad beneficium nisi remote contrarium sentientibus Chok. *de permur. benef. c. 1. num. 4.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 15.* & alii apud Lotter. *num. 78.* nimirum per acceptationem expectativæ acquiritur jus ad rem. Vide de hoc dicta à me. *de primariis. precibus.* Quod si tamen expectativa concessa in forma simplicis provisionis; dum nimirum providet Papa alicui de beneficio vacaturo, quod decernit acceptandum cum clausula: *pro nunc. pro ut ex tunc.* quo casu etsi constituti executores, gratia tamen dicitur perfecta, nec revocatur morte concedentis, in eo, inquam, casu illico, ut expectans acceptavit, licet nec dum videatur habere titulum, dicitur tamen ei jus quæsitum in re vigore dictæ clausulæ retroactivæ, quæ, acceptione secuta, trahit gratiam ad tempus datæ, ut Lotter. *n. 80.* citatis aliis.

2. Denique expirat expectativa primò per renunciacionem illius. Possit enim illam resignari simpliciter, non tamen in favorem (uti nec permurari potest cum beneficio, & nequidem cum jure ad illud propriè. De quo vide me. *p. 2. q. 636.*) ut AA. communius Laym. *loc. paulo post citand.* Paris. *l. 2. q. 23. num. 14. & 15.* citans alios. Idque sine autoritate superioris. Laym. Paris. *LL. cit.* vide me. *p. 2. q. 636.* Secundò per hoc, quod expectans si assequatur beneficium incompatible cum eo, ad quod habet expectantiam ejusque pacificam possessionem. *c. si pauper. de prabend. in 6.* Laym. *in c. ad audientiam, de rescript. num. 1.* Paris. *l. 1. q. 1. num. 19. juncto. num. 10.* citans alios. Tertio morte concedentis, nempe in forma simplicis mandati, secus ac accidit, dum is mandat conferri vacans. Item secus, ac accidit, dum conceditur in forma simplicis provisionis. De quo vide me. *l. c. q. 637. num. 2.* Suntque hæc fere principaliora, quæ de expectativis queri possunt. De reliquis vide me. *l. c.* nimirum ad quæ beneficia se extendant expectativæ. *q. 633.* an, dum non sortita effectum quo ad primum vacans capiat secundò vacans. *q. 634.* quæ ex pluribus expectativis concurrentibus præferenda. *q. 635.* quando expectativa censeatur irrita. *q. 638.* Vide quoque plura de istiusmodi mandatis ad providendum de vacaturis apud Pirh. *h. t. num. 43.*

Quæst. 73. An & qualiter non obstantibus dictis de expectativis, recipi possint Canonici supernumerarii cum expectatione futuræ præbendæ?

1. R. Esp. Primò: receptionem istiusmodi Canonicorum carentium ad aliquot annos præbenda, eamque primò vacaturam expectantiam fieri posse, suadet praxis & consuetudo plurium Ecclesiarum cathedralium & collegiatarum, & sumiturque ex pluribus textibus Juris canonici,

in quibus id factum perhibetur; nec à Pontifice reprobatum, sed potius approbatum, aut etiam justum talibus provideri ex fructibus excrecentibus de præbenda, quamprimum se occasio obtulerit, seu primo vacatura. ut *c. cum M. de constit. c. relatum. c. dilectus. de præb. c. cum super. h. t.* vide Fagn. *in cit. c. dilectus.*

2. Resp. Secundò: valere talem receptionem purè & simpliciter factam, etsi cum intentione, ut receptus habeat præbendam primò vacaturam, extra dubium est, ut cum Gl. *in c. cum M. v. ad vacaturas præbendas.* Abb. *ibid. num. 28. & 29.* Fagn. *num. 58.* talis enim receptio nec promissionem beneficii (utpote quod non promittitur, sed actu conferitur) aut etiam promissionem vacaturæ præbendæ; non continet cum eo ipso, quod Canoniam conferatur purè & simpliciter, conferatur sine pacto seu promissione ipsius præbendæ. His non obstante, quod Canonico supernumerario recepto debeat conferri præbenda, quam primum vacaverit, seu ex crecentibus fructibus, occasio se obtulerit; cum ea debita non sit ratione promissionis alicuius (quæ si interveniret in continenti receptionis in Canonicum, vel etiam ex post facto, nullius esset roboris, etsi receptio ipsa in Canonicum seu ad Canoniam, quæ quid distinctum est & separabile à præbenda, subsistat, Gl. *in c. de restanda, h. t. in 6. v. indirectè,* Fagn. *in c. cum M. à num. 59.* citans alios) sed ratione Canonicatus jam obrenti, seu ex vi connexionis, quam habet Canoniam cum præbenda; jure sic disponente; cum, ut dicitur *cit. c. dilectus filius,* videatur indignum, ut receptio in Canonicum præbendæ beneficio fraudetur. Gl. *in c. 2. h. t. v. indirectè,* Fagn. *l. c. num. 63.* Neque hujus contrarium inferitur ex eo, quòd quidquid de jure communi inest tacitè (qualiter receptioni in Canonicum tacitè inest debitum conferendi præbendam vacaturam) illius etiam expressa promissio sit valida; cum tæpe expressa nocent, non expressa non nocent, juxta *Reg. expressa. ff. de Reg. juris.* & sic in præsentè, si promissio præbendæ hæc expressè, est invalida ob resistentiam juris tale pactum, utpote inducens vorum captandæ mortis, reprobantis *c. nulla. h. t.* quale quia non includit intento conferendi præbendam; quia ea non est promissio, nec fundata necessario in promissione, sed in lege obligante ad conferendam præbendam, receptio in Canonicum non impedit, quo minus ipsa receptio facta simpliciter sit valida; atque ita intendere seu velle conferre præbendam primò vacaturam, & promittere illam esse longè diversa, patet ex eo, quòd Episcopus aut Capitulum præterito Canonico supernumerario recepto, conferret præbendam proximè vacantem alteri, ageret quidem illicitè, utpote contra dispositionem juris communis, reputantis indignum & incongruum, ut receptus in Canonicum careat præbendâ, non tamen conferret invalidè, Arg. *c. si soli. h. t. in 6. juncta Gl. v. firmitatem.* nec etiam peccaret contra justitiam; cum nullibi in jure habeatur, quòd ex tali receptione alicui recepto in Canonicum jus ad vacaturam præbendam acquiratur; sed nec Capitulum recipiens jus tale dare possit, sed solus Papa. Adeoque etiam receptus neque ut promissarius, neque cui aliter jus ad præbendam primò vacaturam competeret, actionem ullam haberet contra alium, cui præbenda illa jam vacans se invito conferretur, isque eam possideret Innoc.

in c. inter cetera, de præb. circa finem. Jo. And. in c. cum M. de constit. num. 11. Fagn. ibid. num. 62. & 63. Sed neque ex eo conficitur promissionem factam ab Episcopo de vacatura proxime præbendæ esse validam, & obtinere vim obligandi, quod c. relectum, de præb. Papa sic rescribat Episcopo: ei præbendam si qua nunc vacat, vel cum ibi primò vacaverit, secundum promissionem tuam concedas liberaliter: quam promissionem Gl. ibid. v. in promissis. ait valere. nam glossam illam esse contra communem opinionem, à qua non sit recedendum, ait Fagn. l. c. num. 59. etsi autem Papa mandet ei conferri præbendam juxta promissionem, non tamen id facit, quia jus aliquod recepto in Canonicum per eam quæsitum, sed ad majorem aggravationem Episcopi reculantis illi conferre præbendam, ponderat illam promissionem, ut norant. Abb. in c. dilectus filius de præb. num. 5. & Fagn. ubi ante num. 62. apud Reiffenst. b. t. n. 84. de cætero an & qualiter talis Canonicus supernumerarius ante obtentam præbendam habeat stallum in choro, vocem in Capitulo, & distributiones quotidianas recipiat. Vide apud eundem Reiffenst. a num. 85.

Quest. 73. An Episcopus aliusve collator ordinarius delegare seu concedere possit alteri facultatem conferendi beneficium proximè vacaturum?

Resp. Tametsi, postquam vacat beneficium, collator ordinarius possit alteri conferre potestatem conferendi illud, ut cum communi Pirh. b. t. num. 9. licet etiam Vicario suo generali Episcopus possit committere facultatem conferendi beneficia vacatura sive per obitum, sive resignationis aliavè de causa; tum quia Vicarius est persona qualificata, tum quia constituit unum cum Episcopo tribunal Castrop. tr. 13. d. 3. p. 5. num. 3. Non potest tamen eadem, multoque minus alteri personæ singulari seu privatæ (utpote cui nequidem omnium beneficiorum vacaturorum in genere collationem committere potest, juxta c. deliberatione, §. prohibemus. de off. leg. in 6. & Castrop. l. c. Garc. p. 1. c. 1. num. 9. Sc.) committere collationem respectu tertii beneficii vacaturi, aut respectu certæ personæ juxta. c. constitutus. b. t. & Abb. ibidem num. 5. Laym. in c. 3. de off. Vicar. in 6. num. 3. possit enim quis tertius abuti hac facul-

tate in fraudem Concilii Lateran; dum nimirum quis certum beneficium obtinere volens, tubornare posset amicum, ut impetraret ab Episcopo facultatem illud beneficium, cum vacaret, conferendi, & sic spe fretus, quod amicus illud sibi esset collaturus, posset captare & machinate mortem beneficiato, cui ipse succederet. Pirh. l. c. cum Abb. l. c. n. 3. Porro qualiter à patrono cuique concedi possit facultas nominandi seu præsentandi ad vacatura illius juri patronatus subiecta, vel etiam ad unicum, cujus solius esset patronus, vide apud Castropalaum. & apud me. for. benef. p. 2. ubi actum de potestate patroni & præsentatione.

Quest. 74. Quæ sint pænæ patientis sibi providendi de beneficio necdum vacante?

Resp. Primò: non solum collatio beneficii necdum vacantis est irrita, sed etiam, qui scienter illam acceperit, seu permisit se in eo institui, in pœnam hujus suæ temeritatis, non potest deinceps, ubi vacaverit, sine Apostolica dispensatione obtinere, sicut, vivente marito contraxit cum ejus uxore matrimonium de facto, non potest, etiam eo mortuo eam ducere juxta. c. fin. de eo qui duxit in uxor. & si is impetret beneficium illud à Papa, non facta mentione prioris intrusio- nis & illegitimæ institutionis suæ, vi cujus inhabilis redditus ad illud beneficium obtinendum, provisio illa Apostolica non valeat tanquam subreptitia. Abb. in c. 1. h. t. num. 3. Pirh. b. t. num. 3. Arg. c. super literis. & c. postulasti, de rescrip. Secus est, seu valet ea provisio in hoc casu, si facta motu proprio. Wiestn. h. t. num. 9. Arg. c. si motu, de præb. Altera pœna illius est, quod ab ecclesiastica communione (hoc est, participatione corporis & sanguinis domini) sit removendus, pro ut statuitur. c. 1. h. t. junctâ Gl. v. communione. & insuper deponendus juxta. c. cum qui, 7. q. 1. Gl. in cit. c. 1. v. pellendi. Barbos. ibid. num. 1. citans plures alios. Excusatur tamen ab his pœnis, qui famâ percrebrescente de morte, beneficium viventis impetravit. Barbos, l. c. num. 2. eum Mascard. de prob. concl. 1070. num. 2. Sed neque hæc pœnæ extendendæ ad eum, qui succedit in beneficio viventis justâ causâ ab eo depositi. Gl. fin. in cit. c. 1.

TITULUS IX.

Ne Sede vacante aliquid innovetur.

Titulum hunc à me ex professo explanatum speciali tractatu: de Capitulo Sede vacante vide in Vicario Episcopali. à q. 445. ad q. 620. quorum hic breve compendium do. Unde sit

Quest. 75. An & qualiter administratio & jurisdictio Episcopalis transeat ad Capitulum Sede vacante?

Resp. Penes Capitulum Cathedrale Sede vacante, tam propriè, hoc est, sive per mortem, sive per renunciationem, R. P. Leur. Jur. Can. Lib. III.

sive translationem Episcopi, quàm impropriè, seu quasi vacante, nimirum Episcopo in captivitate redacto, aut in remotis degente, nullo relicto Vicario, est administratio & jurisdictio veluti ejus successorem vide me. l. c. q. 447. quod